

ISUALISEERIDE

HEAS MUDELIS
JÕUAB INFO
PAREMINI KOHALE

MIKS HITTE
POLIITIKU TUTULE
MINNA KOOMIKSIGA!

INFOLEHTT
SAAK

AASTA **ARUANNE**

2018

aruandeaasta algus: 01.01.2018

aruandeaasta lõpp: 31.12.2018

nimi: Vabaühenduste Liit

registrikood: 80005069

aadress: Telliskivi 60a, 10412 Tallinn

telefon: 664 5077

e-post: info@heakodanik.ee

veeb: www.heakodanik.ee

Sisukord

Kodanikuühiskond ja Vabaühenduste Liit aastal 2018	5
Kodanikuühiskonna aasta tegijad 2018	6
Aasta 2018 numbrites.....	8
2017-2020 on meie peamised eesmärgid:	9
Eesmärk 1. Osalemis- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad	11
Eesmärk 2. Arutelu osalemiskeskonna parandamiseks on tulemuslik.....	12
Eesmärk 3. Kodanikuruum on mõtestatud ning hoitud	15
Eesmärk 4. Noored saavad koolist osalemise kogemuse.....	17
Eesmärk 5. Vabaühendused on hästi juhitud	19
Eesmärk 6. Kodanikuühiskonnas osaleb rohkem inimesi	21
Eesmärk 7. Koostöövõrgustikud on nähtavad ja tuntava mõjuga.....	22
Liikmed aastal 2018	23
Inimesed aastal 2018	25
Rahaasjad aastal 2018	26
Tegevuskava 2019	28
Finantsaruanne	31

TEGEVUS-

ARUANNE

NOOR

Hea Kodanik

Kogukonnapraktika

Kodanikuühiskond ja Vabühenduste Liit aastal 2018

Aastast 2018 jäävad kodanikuühiskonda märksõnadena iseloomustama nii killustumine kui ka mitmekesisus. Üheltpoolt professionaalne huvikaitse ja teisalt spontaansed meeleavaldused, on nägemusi õigest kodanikuaktivismist erinevaid. Kellele Emajõe pikett, kellele kabinetiparkett. Rohujuur ja etableerunud vabühendused on aga vaid osa siltidest, mida petlike vastanduste huvides liiga kergel käel laiali pillutakse.

Polariseerumise ja politiseerumise tingimustes käib avalik võitlus mõistete sisustamise üle, kuid ununema kipub, et enamasti mahubki ühe nähtuse sisse palju erinevaid tõlgendusi ja arusaamu. Nii pole ka üht ja õiget kodanikuühiskonda, mis saaks olla kellegi oma või kellegi poolt ainuesindatud.

Vabühenduste Liit seisab omaltpoolt endiselt hea selle eest, et leida vastanduste asemel või nende kõrvalt ühisosa ning infomürast kõige parem võimalik teadmine sellest, kuidas kodanikuruumi hoida ja luua ning kodanikele osalemiseks parimaid võimalusi tagada.

Selle nimel räägime pidevalt seisukohti ning hoia-kuid läbi oma liikmetega, selle nimel oleme sisukaks partneriks riigile paljudel vabühendusi puudutavatel teemadel ning selle nimel koondame kodanikuühiskonda puudutavaid uudiseid oma infokanalitesse, nädala- ja ajakirja.

Selle nimel mõtleme ka igapäevaselt kaasa, milles Eestis me tahaksime elada ja lööme muuhulgas kaasa Riigikantselei eestvedamisel valmiva Eesti 2035 arengustrateegia koostamises.

2018. aastal saigi avapaugu umbes poolte Eesti strateegiate ja programmide uuendamise protsess. Meie jaoks olulisim on muidugi kodanikuühiskonna arengukava, millest saab küll tulevikus ilmselt programm. Eks arengukavasid olegi liiga palju.

Paljude praktiliste teemadega tegelesime aasta jooksul ka, ennekõike vabühenduste rahastamise korrastamise ja läibpaistvamaks muutmise rindel. Saime kokku allkirjad katuserahade-vastasele petisioonile, rääkisime kaasa hasartmängumaksu seaduse muutmisel, edendame avatud valitsemise partnerluse arengut ja palju muud.

Kõigi nende ja paljude teiste tegevustega jätkame 2019. aastal ja edaspidigi. Seda ennekõike eesmärgiga, et kodanikud tahaksid, oskaksid ja saaksid osaleda ning kodanikuühiskonna mitmekesisus ei tähendaks lõhesid ja takistusi, vaid rikkust ja võimalusi.

Kodanikuühiskonna aasta tegijad 2018

Aasta missiooniinimene: Kristi Peegel

Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühing ja üks selle eestvedajaid, Kristi Peegel, on aastaid võidelnud selle nimel, et esimest tüüpi diabeeti põdevatele lastele ja noortele oleks tagatud vajalikud ravi- ja abivahendid, ning pakkunud patsientidele ja nende peredele teadmisi, nõustamist ja tuge, et ravimatule haigusele vaatamata täisväärtuslikku elu elada.

Aasta tegu: Mõjufondi ja Haridusfondi loomine

Suured muutused leiavad ühiskonnas aset üksnes koostöös. Vähem kui aastase vahega asutati Heateo Sihtasutuse ja enam kui kolmekümne ettevõtja koostöös poole miljoni eurose mahuga Mõjufond ning miljoni eurone Haridusfond. Esimese eesmärk on panustada mõjusatesse Eesti ühiskonna probleeme lahendavatesse algatustesse, Taavet Hinrikuse ja Martin Villigi algatatud Haridusfondi eesmärk on Eesti haridussüsteemi uuele tasemele viimine.

Aasta innustaja: Changemakers Academy

Changemakers Academy on kolmandat aastat toimuv ja Eestis ainus 8.-12. klassi noortele ja sotsiaalsele ettevõtlusele suunatud programm, mille keskmes pole üksnes esimeste sammude tegemine ettevõtluses, vaid ka ühiskondlikult kasulik tegevus. Nii eesti kui ka vene keelt kõnelevad noored toimetavad mentorite juhendamisel kahe kuu jooksul tiimidena, et aidata sotsiaalsetel ettevõtetel oma ühiskondlikku mõju suurendada. Programmi mõju hinnatakse põhjalikult ja näiteks löid mullu 14-19 aastased noored rahas mõõdetavat väärtust sotsiaalsetele ettevõtetele ligi 90 000 euro eest.

Aasta algatus: Kust sa tead? ja Faktikontroll

Tagasi Kooli kingib Eestile sel õppeaastal 100 e-külalistundi. Kingituse sihiks on innustada kooliõpilasi mõtestama Eesti Valeuudised ja populism on jõudnud meie igapäeva nii kõnes kui ka elus. Eriti saabuvate valimiste lähenedes on oluline väärtustada teadmisi, analüüsi ja argumentatsiooni. Kust sa tead? on Eestis algatanud Eesti Teadusagentuur, et tuua ühiskondlikku arutellusse kõige kvaliteetsemat teadmist, mida on võimalik ühiskonnas toimuva kohta leida. Faktikontroll on juba pikemalt tegutsenud Delfi ja Eesti Väitlusseltsi koostöös sündinud algatus, mis uurib samuti, kuidas põhjendatud on poliitikute väited. Innustagu nad mõlemad meid olema kriitilisemad kõigi sõnumite, allikate ja kanalite suhtes.

Aasta avaliku võimu esindaja: Jaanus Saat

Jaanus Saat on haldusreformi käigus neljast omavalitsusest loodud Lääne-Harju vallavanem. Kuigi reform tõi kohalikul tasandil kaasa üksjagu erimeelsusi, kuna liideti väga erineva võimekuse ja mõtteviisiga omavalitsusi, siis Jaanus Saati on nimetatud tasakaalukaks, toetavaks, kaasavaks ja lahendusi otsivaks ühendavaks lülits. Muuhulgas on käinud Lääne-Harjus pea iga kuu koos nn kogukondade komisjon, kus ühe laua taga olid nii aktiivsed elanikud kui ka vallavalitsus ja ametnikud.

Aasta 2018 numbrites

Avalikes huvides tegutsevate vabäühenduste liiduna töötame selle nimel, et Eestis oleks tugev kodanikuühiskond, kus inimesed tahavad, saavad ja oskavad olla head, arukad ja aktiivsed kodanikud. Meie missiooniks on aidata areneda vabäühenduste tegevust toetaval keskkonnal ja tugevdada ühenduste suutlikkust selles keskkonnas tulemuslikult tegutseda.

liikmeid **98**

koolitustunde **58**

vabatahtlikke **60**

nende osalejaid **255**

töökohti **6**

töörühmi ja komisjone **15**

koostöö-võrgustikke **3**

2017-2020 on meie peamised eesmärgid:

1 Osalemis- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad

2 Arutelu osalemiskeskonna parandamiseks on tulemuslik

3 Kodanikuruum on mõtestatud ning hoitud

4 Noored saavad koolist osalemise kogemuse

5 Vabaühendused on hästi juhitud

6 Kodanikuühiskonnas osaleb rohkem inimesi

7 Koostöövõrgustikud on nähtavad ja tuntava mõjuga

IDEED
MITTÉ
KUNST

KES O
MÖEL
OSKA
JOM

Eesmärk 1

Osalemis- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad

Osalus- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad, nõudlus avatud valitsemise järele suurenenud. Jätkame tööd Eesti kodanikuühiskonna arengukontseptsiooni (EKAK) elluviimise ja selle järelevalvega. Valitsemist puudutavate otsuste ja valikute juures hoiame aktiivse osalemisega seotud teemad fookuses (sh haldus- ja riigireform, valimis- ja valitsemisprogrammid, EL Nõukogu eesistumine jms).

2018. aastal sai taas kokku avatud valitsemise partnerluse (AVP) ümarlaud, kuhu kuuluvad erinevad organisatsioonid ja mida me eest veame, osaledes ka AVP koordineerivas kogus Riigikantselei juures. Ideekorje põhjal koostatud uue kaheaastase **tegevuskava** kinnitas valitsus suve lõpus. Ainumas revolutsioonilisem tegevus kuuest uuest on lohiseva pealkirjaga õigusloomet toetava IT-platvormi arendus, mis peaks tulevikus kogu õigusloome elukaare tänase lohiseamise asemel palju sujuvamaks muutma. Omavahel on plaanis ühendada osalus- ja rahvaalgatuse veebid, valitsuse, parlamendi ja presidendi infosüsteemid.

Aitasime ka Riigikantseleil kaasamist edendada: osalesime ja aitasime sisustada kaasamiskoordinaatorite omavahelisi kohtumisi. Koordinaatorite võrgustik on igal juhul taaselavnenud, aga ootused on kõrgemad kui üks ametnik kogu maja peale pakkuda suudab.

Kaks korda käis koos ka nn EKAKi ühis komisjon, et arutada kodanikuühiskonna arengukava uuendamise edasisi samme. Viimasega seoses sai aga tunde kolmes töörühmas veedetud ja senised tegevused ning unistused tükkideks võetud, et need äkki kuidagi teistmoodi kokku panna. Järgmine arenguperiood ilmselt siiski väga teistsugune ei tule, sest vajadused on kõik sarnased kui viimased 15 aastat ja muutused toimuvad üpris aeglaselt.

Eesmärk 2

Arutelu osalemiskeskonna parandamiseks on tulemuslik

Arutelu kodanikuaktiivsust toetavast keskkonnast ja selle arendamise võimalustest on vabaühenduste poolt tulemuslikult juhitud. Kujundame õigus- ja tegutsemiskeskonda kodanikualgatust soosivamaks ning mh töötame selle nimel, et vabaühenduste rahastamine riigieelarvest oleks õiglasem, läbipaistvam ning ühingu tegevuse toetav; maksupoliitika soosiks heategevust ja filantroopiat ning ühinguõigus toetaks eri vormides vabaühenduste mõjusat tegutsemist.

Sügisel muutis Riigikogu hasartmängumaksu seadust, millega kaotati poliitilise maiguga hasartmängumaksu nõukogu. Edaspidi teevad otsuseid ministriumid või delegerivad need edasi, mis toetab jõuliselt enamatele strateegilise partnerluse lepingutele üleminekut, seniste vähe-paljudele projektinduse asemel.

Rahastamise korrastamise ehk läbipaistvamaks ja mõjusamaks muutmiseks jaurasime endiselt ka katuseraha kallal ning 2017 lõpus algatatud kollektiivne pöördumine parlamendi poole sai lõpuks kokku vajalikud 1000 allkirja. Pöördumine võeti Riigikogu rahanduskomisjoni menetlusse, aga jääb uue koosseisu arutada.

Vabaühenduste rahastamisvõimaluste avardamiseks esitasime 2017 koos Avatud Eesti

Fondiga taotluse Norra välisvahenditele. Meie taotlus kiideti heaks ja 2018 töötasime programmi sisustamisega. Selle tulemusel saame vabaühenduste arenguks kasutada Active Citizen Fundi kogumahuga neli miljonit eurot. Vabaühenduste Liidu roll programmis on seotud ühenduste võimekusega esitada sisukaid ja ühenduste võimekust toetavaid taotlusi. Lisaks viime projekti raames ellu eraldi järelkasvu arenguprogrammi tulevastele vabaühenduste juhtidele.

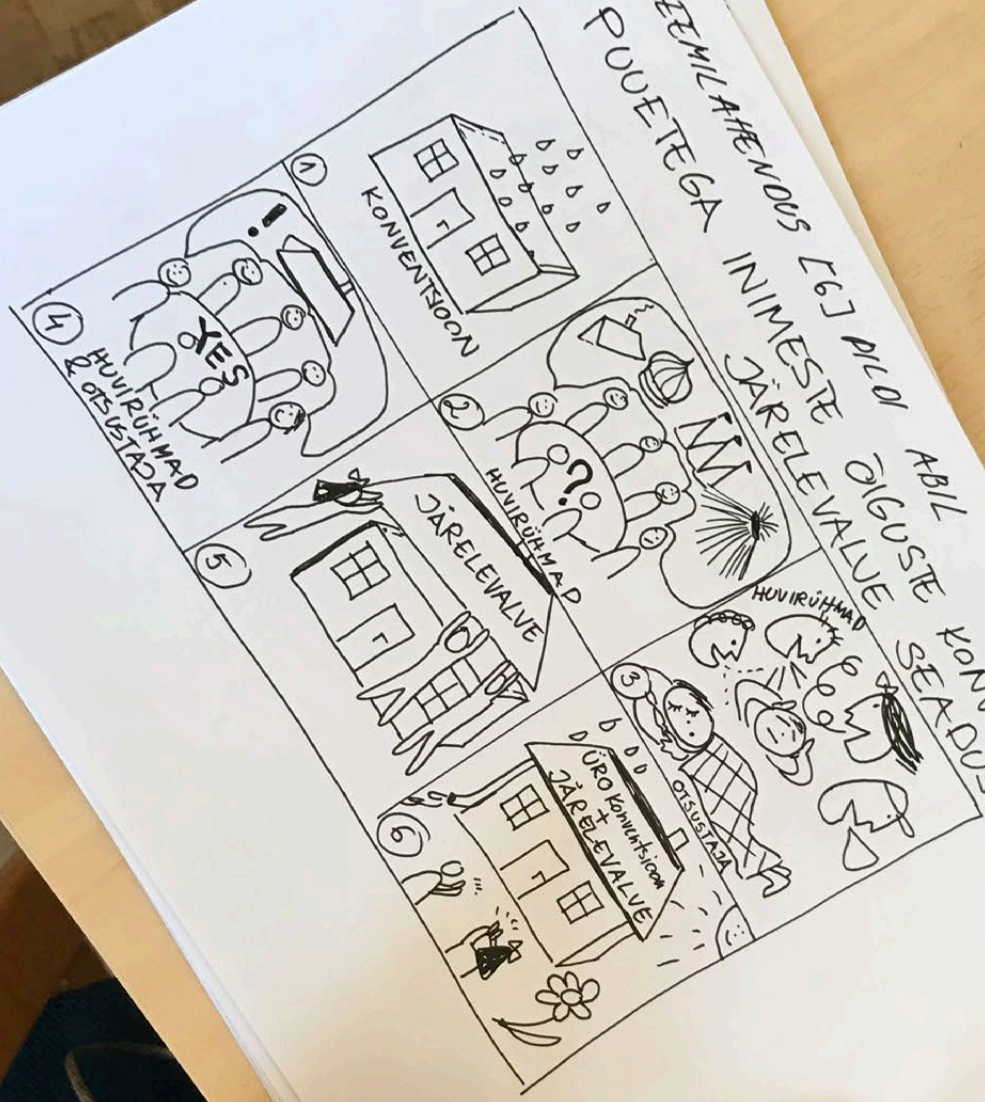
Edu saatis lõpuks ka aastaid suditud ideed muuta tulumaksusoodustuse saamine kiiremaks. Seni kaks korda aastas toimunud pika menetluse asemel teeb maksuhaldur 2019 suvest otsused 30 päeva jooksul. 12 aastat soovituslikku nõu andnud asjatundjate komisjoni polnud ammu enam vaja. Küll aga ei nõustunud läinud valitsus ühegi teise ettepanekuga eraraha enama kaasamise soodustamiseks, nii et töö jätkub.

Ühinguõiguse revisjon jätkas samuti oma tööd ja oktoobris avaldati mahukas **lõppraport**. Enamik meie pakutud ettepanekutest leidis **töörühma** toetuse, aga muutustega seadustes läheb veel mitu aastat.

Koostasime ka tavapärase portsu **ettepanekuid** valimisteks, et liikuda avatud valitsemise ja ühiskonda sidususe ning kodanikuühiskonna edendamise suunas.

Üksjagu aega kulus ka mitme Siseministeriumi tellitud uuringu ettevalmistamiseks ja tulemuste hindamiseks. 2019 saame värsket infot nii vabatahtlikkuse seisust kui ka kodanikuühiskonna arengukava mõjust.

PROBLEEMILAHENDUS [6] ALD
 ÜRO POUETEGA INIMESTE ABIL
 JÄRELEVALVE ÕIGUSTE
 JÄRELEVALVE SEADUSTAMINE

85%

ootab ettevõtetelt ühiskondlikes
küsimustes seisukohtade kujundamist

86%

18-22 a lähneb korda, kas tema ja
tööandja väärtused ühtivad

28%

uisub, et ettevõte
kondlikke m

Eesmärk 3

Kodanikuruum on mõtestatud ning hoitud

Kodanikuruum on mõtestatud ning sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadus Eestis hoitud. Selgitame, mida kodanikuühiskonnana toimimine tähendab, ja seisame sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabaduse eest ning vaenukõne ära hoidmise eest. **Võtame sõna, kui kodanikuruum on riivatud.**

Eesti kodanikuruumi pole mõjutanud piiravad ja kitsendavad otsused ega parempopulistid. Retoorika on aga muutunud vaenulikumaks juba mitu aastat meilgi. USAIDi elujõulisuse raport (2017. aasta kohta) nendib, et rünnakuid vabaihenduste pihta on rohkem ja vabakond tajub, et nende mainet on kahjustatud.

2018. aastal osalesime nn inimvara töörühmas, kus tööandjate, ülikoolide ja teiste murelike kodanike vedamisel on lahatud rahvastikuprobleeme ja otsitud lahendusi ka inimarengu aruandes toodud väga mustadele stsenaariumitele meie peatsest – ütlemise otse – väljasuremisest, kui me lahkemalt uusi eestimaalasi ei tervita. Vabaihenduste Liidul endal otseselt nende eesmärkidega seotud tegevusi ei olnud, panustasime rohkem nõuga ja kajastusega – andsime ka välja selle-sisulise Hea Kodaniku ajakirja.

Noored saavad koolist osalemise kogemuse

Paindlikud lahendused juba 29 koolis
Noorte kaasamine ühendustes tõusuteel
Valmisolek vene õppekeelega koolideks
Uute koolide ja vabaühenduste kaasamise keerukus
Sihtgrupi laienemine - põhikoolid

**“See tunne, kui sa
midagi ühiskonna heaks
ära teed, on imeline!”**

Sigrid

Heade kodanike koolilava

9

Eesmärk 4

Noored saavad koolist osalemise kogemuse

Koolide kodanikuharidusprogrammid võimaldavad noortel saada osalemise kogemuse ning seeläbi on paranenud noorte teadlikkus kodanikuühiskonnast. Oleme ise eeskujulik kodanikuhariduses osaleja.

2018. aastal jätkasime **kogukonnapraktika** programmiga uutesse koolidesse ja ühendustesse laienemist, et vabakonnas osalemise kogemus jõuaks enamate noorteni ning kasvaks vabaühenduste arv, kes noori kaasata ja kõnetada oskavad.

Kokku osales 2018. aastal programmis 41 kooli 15 maakonnast, 171 vabaühendust ja 815 noort. Kogu perioodi jooksul on programmis osalenud 46 kooli, 2600 noort ja 214 vabaühendust.

Kuna senine kogemus on näidanud, et koolid vajavad kogukonnapraktika rakendamisel paindlikkust, siis koondasime kokku eri koolides kasutusel olevad **kogukonnapraktika mudelid**. Kui kool omale parimat lahendust otsib, siis saab ta siit vaadata, kuidas teised koolid on praktikaprogrammi kasutusele võtnud.

Andsime tagasisidet uuele sotsiaalainete lõimitud ainekavale, lähtuvalt kogukonnapraktika programmi kogemusest ja meetodist, et sellega aidata kaasa programmi jätkusuutlikkusele (et tulevane ainekava toetaks sellise kogemusõppe meetodi kasutamist).

RESTROOM

LÄHIVÄKÖ EI OLE,
PALUINE EI OLE,
MITTE HÄIDÄ!

Eesmärk 5

Vabaühendused on hästi juhitud

Vabaühendused on organisatsioonidena hästi juhitud ning kasutavad oma töös läbimõeldud ja innovaatilisi töövõtteid ning senisest enam e-lahendusi. Arenguprogrammide ja koolituste abil parandame ühenduste juhtimistarkust. Innustame ühinguid katsetama seni proovimata meetodeid ja digimaailma võimalusi.

2018. aastal viisime Vabaühenduste Liidus koolitusi läbi vähem kui eelneval aastal, kokku 58 tundi ja 255-le osalejale. Enim tegelesime koolituste käigus teemadega nagu kodanikuühiskond ja selle olemus, kaasamine, hea valitsemine jne; tellijaiks Riigikantseleist Võrumaa Arenduskeskuseni, sihtgruppideks noorteühendustest erinevate riikide vabaühenduste esindajateni.

Kevaldel lõpetasime vabaühenduste digivõimekuse tõstmiseks mõeldud töötubadega, mille **salvestused** on kõigile tasuta järelvaatamiseks. Kasutame koosloomes tehtud materjale ka erinevate koolituste õppekavade soovituslike õppematerjalidena.

Veerandsaja vabaühenduse huvikaitsevõimekuse tõstmiseks viisime läbi programmi nimega **Huvikaitselabor**. See sai ka 2018. aastal

lõpuni viidud. Võtsime labori mured ja rõõmud kokku **koondaruandes**.

Töötasime välja Hea Kodaniku klubi vabakonna tegijate kokkutoomiseks, et kogemusi jagada, uusi lahendusi ja koostöökohti leida väljapool oma tavapärast võrgustikku. Hea Kodaniku klubis #1 “Erasektor, aita! Ühiskond vajab sind” rääkisime ärisektori ja vabakonna koostöövõimalustest ühiskondlike probleemide lahendamisel. Sissejuhatuse teemasse tegi Annika Arras, järgnes arutelu, kus osalesid Kristi Liiva, Jaan Puusaag ja Külli Lilleorg.

Hea Kodaniku klubis #2 “Mõtestatult mõju” rääkisime koostööst teadusasutuste ja vabaühenduste vahel, täpsemalt mõju mõõtmisest ja teavitamisest. Kogemusi jagasid Jannus Jaska ja Kari Käsper. Ekspertteadmistega toetasid Triin Vihalemm ja Jaan Aps.

Hea Kodaniku klubis #3 “Kuidas jõuda pressiteatest partnerluseni” jagasid kogemusi ühiskondlikult oluliste algatuste nähtavaks tegemisest Anneli Ohvril Maailmakoristuspäeva kampaaniameeskonnast ja Kadri Sikk Eesti Vegan Seltsist. Ekspertidena kommenteerisid kaasusi Daniel Vaarik sõnumiagentuurist Akkadian ja Ainar Ruussaar Eesti Meediast. Alustasime ka klubide otseülekandeid Facebookis, et suurendada kuulajaskonda.

Hea Kodanik

Vabaühenduste Liidu ajakiri kodanikuühiskonnast

nr 4 (76)

talv
2019

Eesmärk 6

Kodanikuühiskonnas osaleb rohkem inimesi

Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb senisest rohkem Eesti inimesi. Arendame edasi Hea Kodaniku infokanaleid (uudiskirjad eesti, vene ja inglise keeles, ajakiri ning sotsiaalmeedia). Jagame inspireerivaid näiteid sellest, mida head annab aktiivne osalemine ja koostöö ning selgitame, mida tähendab heaks kodanikuks olemine.

Trükipressid tegid tänu meile korralikke ületunde, sest ühe 2017. aastast viibinud numbriga tõttu andsime plaanitud kolme asemel aasta jooksul välja neli numbrit **Hea Kodaniku ajakirja**. Teemadeks olid kestlik areng, vabakonna ja äri sektori koostöö, läbikukkumised ning Eesti tulevik. Jätkuvalt peame silmas, et ajakirja poleks huvitav lugeda üksnes vabaihendustel, vaid kõigil, kes ühiskonna toimimisest nii Eestis kui ka maailmas laiemalt huvitatud.

Jätkasime ka muude Hea Kodaniku infokanalite sisustamist nii, et sealt leitav oleks põnev, huvitav ja kasulik nii vabaihendustele ja aktiivsetele kodanikule kui ka neile, kes kodanikuühiskonnas igapäevaselt ei osale. Kodanikuühiskonnas toimuvast hoiame värsket info veebilehel www.heakodanik.ee, kus avaldame ka kõik ajakirja tarbeks kirjutatud lood.

Ennekõike vabaihendusi silmas pidades saadame kodanikuühiskonna **nädalakirja**, kuhu leiavad tee uudised rahastamisvõimalustest, seadusmuudatustest, liikmesorganisatsioonide algatustest, meie enda tegemistest ning kõigest muust põnevast, mis Eesti kodanikuühiskonnas laiemalt teoksil. Hoiame oma nädalakirja ladusa, lühida ja muheda, et tegemist oleks kergesti tarbitava ülevaatega kõigest, mis vabakonnas parasjagu käsil.

Lisaks jagasime olulisemat infot üle nädala vene keeles ning asusime koondama infot ka inglisekeelsesse kuukirja. Viimase väljasaatmine jäi küll pisut ebaregulaarseks, ent jätkame olulisemate materjalide tõlkimist ning kodanikuühiskonna info jagamist vähemalt üle kuu. Kokku jõudsime kolmes keeles rohkem kui 3000 infokirjade tellijani.

Avaliku arvamusaalduse kasulikkuses pole me nii veendunud, et igapäevaselt leheveergudel sõna võtta, pigem usume otsesuhtlusesse, et siin-seal esitlesime oma nägu ja sõna sellegipoolest. Arvamusfestivali aegu kirjutasime ERRi arvamusportaali kaasamisest ja kodanikuruumist, sealsamas ja Postimehe veebiveergudel avaldati ka ajakirja pärleid. Rahastamisest, annetamisest ja muudest meile olulistest teemadest rääkisime raadios-teles-lehtedes-oma kanalites ka, kõige kuuldamad olime ilmselt katuserahade ning uue aasta alguses valimiskampaaniate teemadel.

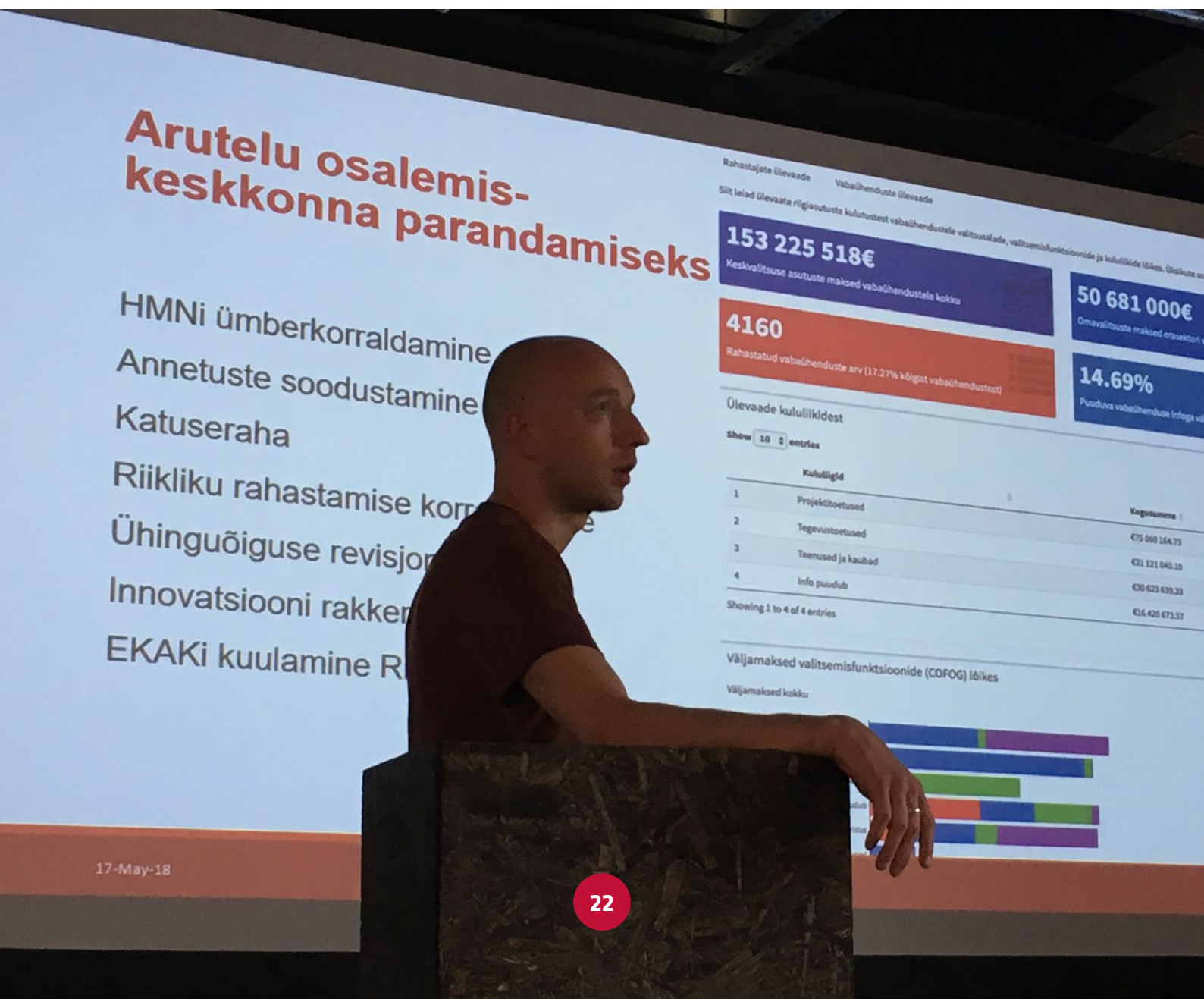
Eesmärk 7

Koostöövõrgustikud on nähtavad ja tuntava mõjuga

Vabakonda loovad toimivad koostöövõrgustikud, mille tegevus on nähtav ja mõju tuntav. Edendame oma tegevustega vabakonnas koostööharjumusi ja -meetodeid, et läbimõeldud koostööst kasvaks enam kasu.

2018. aastal jätkasime tööd kahe võrgustikuga. Huvikaitselabori programmi abil panime aluse

huvikaitsese võrgustikule, kuhu kuulub 25 organisatsiooni. 2018. aastal kohtus võrgustik kaks korda, mil lahati ühiselt huvikaitsetegevuste väljakutseid ja koostöökohti. Uue elu puhusime sisse annetuste kogujate võrgustikule, kuhu kuuluvad annetuste kogumise hea tavaga liitunud organisatsioonid (aasta lõpu seisuga 101 ühendust). Ka see võrgustik kohtus kahel korral, et võrgustiku tegevust eesmärgistada ja siis esimese teemana annetuste kogumise strateegia koostamist koos arutada.

Liikmed aastal 2018

Vabaühenduste Liit ei ole üksnes liikmete heaks, vaid avalikes huvides tegutsev organisatsioon. See tähendab, Vabaühenduste Liiduga ei liituta mitte otseste hüvede saamiseks, aga seepärast, et usutakse samadesse eesmärkidesse, toetatakse Vabaühenduste Liidu eesmärke ja tegevusi ning soovitakse nende eesmärkide saavutamise nimel meiega koos tööd teha.

Vabaühenduste liidul oli 2018. aasta lõpuks 98 liiget. Juurde tulid Nähtamatud Loomad, Peaasjad ja Eesti LGBT Ühing, lahkusid Kodanikukoolitus, Uue Maailma Selts, Eesti Euroopa Liikumine, Sillamäe Lastekaitse Ühing, Caritas Eesti, Convictus Eesti ja Lapse Huvikaitse Koda.

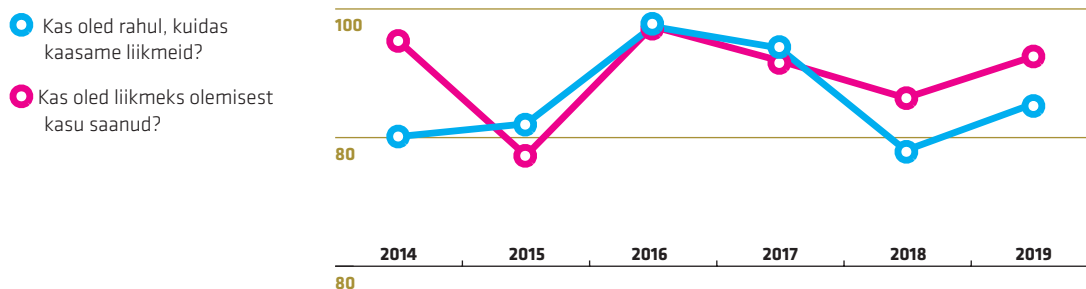
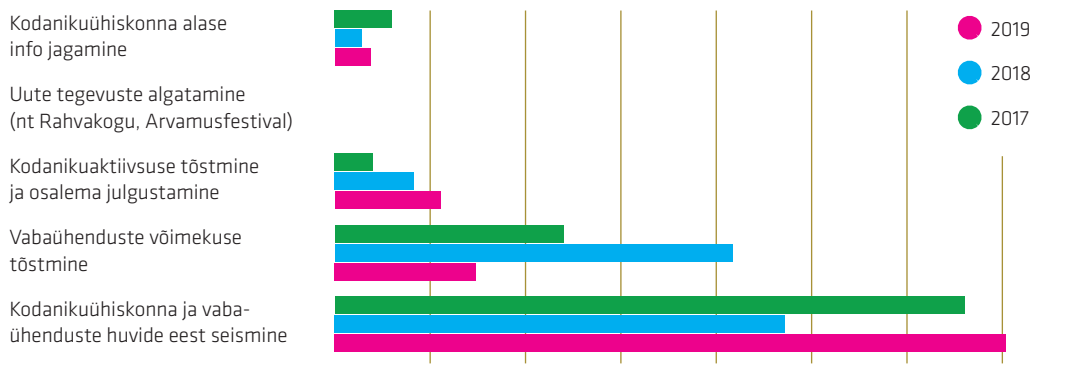
Kõige tähtsamaks Vabaühenduste Liidu rolliks on viimasel kolmel aastal liikmed pidanud kodanikuühiskonna ja vabaühenduste huvide eest seismist. Teisel kohal on püsivalt olnud vabaühenduste võimekuse tõstmine. Aasta-aastalt on kasvanud kodanikuaktiivsuse tõstmise ja osalema

julgustamise tähtsus ning vähenenud kodanikuühiskonna info jagamise olulisus.

2018. aastast pidasid liikmed meie tegevustest kõige olulisemaks kollektiivset pöördumist katuseraha lõpetamiseks ja tööd hasartmängumaksu seaduse muutmise nimel. Neile järgnesid seoses valimistega erakondadele esitatud ettepanekud ning töö kodanikuühiskonna uue arengukavaga, mis kinnitab seda, et liikmed näevad Vabaühenduste Liitu eelkõige huvikaitseorganisatsioonina.

Vabaühenduste Liitu kuulumisest on 92,6% küsitlusele vastanutest saanud kas kindlasti või pigem kasu. 7,4% vastanutest arvas, et nad pigem pole oma liikmelisusest kasu saanud.

Kui võrrelda aastaid 2014-2019, siis on näha, et enamikul aastatest on üle 80% küsitlusele vastanud liikmeid kaasamisega rahul olnud, kohati ka üle 90% vastanutest. Liikmeks olemise kasu on samuti näinud enamasti üle 80% vastanutest, mitmel aastal ka üle 90% vastanutest.

Inimesed aastal 2018

2018 alustas Vabaihenduste Liidu tegevjuhtimist Kai Klandorf. Aasta jooksul liitus meeskonnaga veel Lauri Luide ja lühiajaliselt ka Triin Sokk. Meeskonnast lahkusid Marleen Pedjasaar, Liia Ringo, Aljona Galazan.

Vabakonna järelkasvu eest hoolitseb nüüd Lauri Luide. Liikmetööl ja võrgustike suhtel hoidis 2018 silma peal Maria Laanjärv. Huvikaitse tööd korraldab Alari Rammo ja Hea Kodaniku sõnumeid levitab Andrei Liimets.

Nõukogu liikmeks valiti üldkoosolekul tagasi Liisa Past (Eesti Väitlusselts), Katrina Koppel (Eesti Üliõpilaskondade Liit).

Nõukogus jätkasid Martin A. Noorkõiv (Domus Dorpatensis), Mari-Liis Jakobson (Arengukoostöö Ümarlaud), Ivo Visak (Üliõpilaskondade Liit), Toomas Roolaid (Päästeliit), Leena Kivisild (Ettevõtlike Naiste Assotsiatsioon) ning Jannus Jaska (Sotsiaalse Ettevõtete Võrgustik)

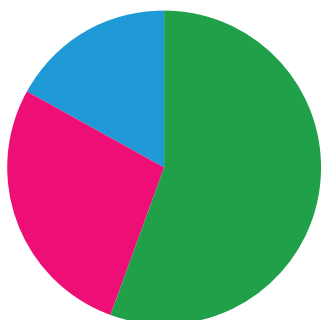
Ametiaeg lõppes Margo Looril (Teeme ära SA) ja Anneli Kanal (Külaliikumine Kodukant). Nõukogu koosolekute protokollid leiab www.heakodanik.ee/noukogu.

Rahaasjad aastal 2018

2018. aasta lõppes Liidu jaoks taas mõnevõrra väiksema käibega kui oli 2017 aasta. Tulud olid kokku 235 929 eurot, kulud 230 445 eurot, aruandeaasta tulem seega – 5 484 eurot.

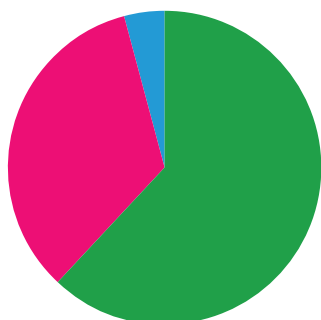
Suurimateks kuludeks on tööjõukulud, mis 2018. aastal ulatusid 143,088 euroni ning moodustasid liidu kuludest 62%.

Meie peamised toetajad olid suuruse järjekorras Siseministerium (tegevustoetus), Haridus- ja Teadusministerium (kogukonna-praktika), Kodanikuühiskonna Sihtkapital (Hea Kodanik, muukeelne teavitus, digivõimekus), Välisministerium (arengukoostöö GURT), Avatud Eesti Fond (Aktiivse Kodaniku Fond).

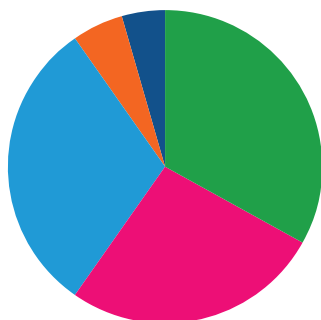
Tulude jaotus 2018:

	Summa (€)	Osakaal
Projektitoetused	131 310	56%
Tegevustoetus	65 000	28%
Omatulud	39 619	17%
KOKKU	235 929	

Kulude jaotus 2018:

	Summa (€)	Osakaal
Tööjõukulud	143 088	62%
Projektkulud	77 894	34%
Muud kulud	9 463	4%
KOKKU	230 445	

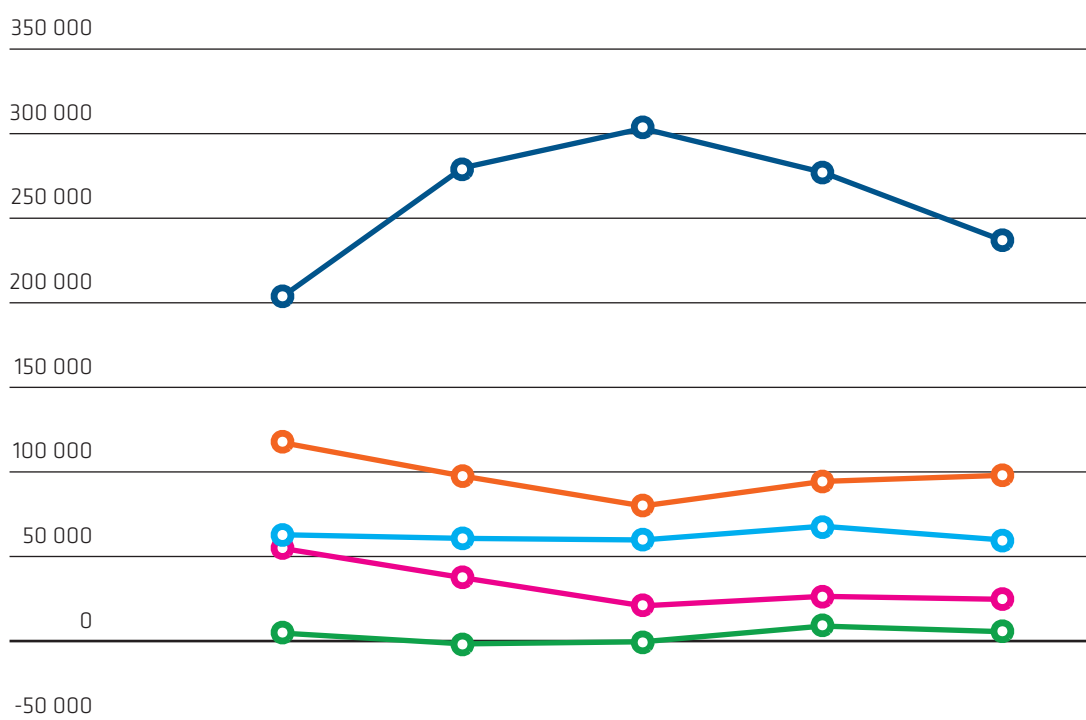

Sihtfinantseerijate jaotus 2018:

	Summa (€)	Osakaal
Siseministerium	65 000	33%
HTM/ENTK	52 327	27%
KÜSK	60 396	31%
Välisministerium	10 360	5%
Avatud Eesti fond	8 227	4%
KOKKU	196 310	

Põhilised majandusnäitajad:

	2014	2015	2016	2017	2018
● Käive	202 728	279 132	302 548	276 482	235 929
● Varad	117 201	97 034	78 922	93 798	97 492
● Kohustused	54 872	37 105	20 034	25 792	23 994
● Omakapital	62 329	59 929	58 880	68 006	58 888
● Tulem	4 538	-2 400	-1 041	9 118	5 492

Tegevuskava aastal 2019

	Eesmärgid 2019	Mida teeme?	Kuidas hindame?
1. Osalus- ja otsustamispraktikad on kaasavad ja tõhusad. Nõudlus avatud valitsemise järele suurenenud.	Vabaühendused teevad avatud valitsemise teemadel koostööd	Veame eest vabaühenduste ümarlauda Jälgime AVP vabaühenduste ümarlauda abil tegevuskava elluviimist.	Ümarlauda töösse panustavate vabaühenduste arv kasvab, osalejad ja me ise oleme töö ja selle mõjuga rahul.
	2. Arutelu kodanikuaktiivsust toetavast keskkonnast ja selle arendamise võimalustest on vabaühenduste poolt tulemuslikult juhitud.	Hasartmängumaksu jaotamine ministeeriumite ja delegeeritud asutuste poolt (väiketoetused) vastab rahastamise juhendile	Jälgime ja mõjutame SoMi ja HTMi uue korra väljatöötamist
Avalikul rahastamisel järgitakse juhendit		Korrastame rahastust ja levitame juhendit vabaühenduste ja rahastajate seas, eesmärgiks ka bürookraatia vähendamine rahastamisel, et rohkem keskenduda tulemusele ja mõjule;	Rahastamis põhimõtteid järgitakse senisest enam, rahastamisandmed on kvaliteetsed. KOP pole tänasest kehvem.
Statistikamaastik ja andmed saavad paremaks		Rahastamise andmete portaaliga ning EMTAKi arendamise variantidega	Aasta kokkuvõte, parandatud andmete kogumise viisid
Ühinguõiguse revisjoni käigus on vabaühenduste arvamused koondatud, edastatud ning arvestatud		Osaleme aktiivselt komisjonis ning kaasame vabaühendusi ühinguõiguse aruteludesse	Vabaühenduste arvamused on revisjonis arvestatud. Eriti sotsiaalsetele ettevõtetele lahendus leitud.
Arutelu ja heade praktikate levitamine strateegilise partnerluse ja mitmeaastase tegevustoetuse raamlepingu teemadel		Edendame strateegilist partnerlust kui koostöövormi, lisaks selle sisustamine ning selgitamine, mis korrastab samuti rahastamist;	Vähemalt kaks ministeeriumi on oma partneritega koostöö läbi rääkinud ning sõlminud strateegilise partnerluse lepped.
Erakonnad peavad kodanikuühiskonna arengut oluliseks ning pakuvad RK valimistel ja valitsuse koalitsioonis välja selleks lahendusi		Teeme koostööd valitsuse erakondadega koalitsiooni leppe sõlmimisel.	Vabaühenduste läbiräägitud ettepanekud on jõudnud koalitsiooni leppesse.
3. Kodanikuruum on mõtestatud ning sõna-, ühinemis- ja kogunemisvabadus hoitud.	Toome teistest riikidest Eestisse kogemusi ning mõtteviise, osaledes ise selleks olulistest võrgustikes	Õpime valimiste valvuri tegevuste raames teistelt riikidelt.	Leiame uusi ideid, mida kasutada huvikaitseks ning naabrid on saanud kasu Eesti lahendustest
	Mõjutame vabaühenduste koostööd Ukrainas	Viime ellu vabaühenduste võrgustiku programmi koostöös GURT organisatsiooniga.	Toimunud on regulaarsed vebinarid ja koolitus Ukraina vabaühendustele.
	Vabaühenduste elujõud ja kodanikuühiskonna trendid on hinnatud	Korraldame USAIDi raporti koostamist	Raport on jagatud, kommunikeeritud ning tekitab arutelu nende seas, kes vabakonna arengu eest seisavad.

	Eesmärgid 2019	Mida teeme?	Kuidas hindame?
4. Kodanikuhariduse programmid koolides võimaldavad noortel saada osalemise kogemuse ning seeläbi on paranenud noorte teadlikkus kodanikuühiskonnast.	Kogukonnapraktika on laienenud koolidesse üle Eesti	Jätkame keskkoolide programmi rakendamise toetamist. Jätkame põhikoolide liitumise soodustamist.	KKP on 40 koolis ja 200 vabaühenduses
	Kogukonnapraktika programmi IT keskkond ja meetodika toetavad programmi iseseisvat elluviimist	Levitame juhendajatele koolitusvideot, et toetada ühendusi praktikantide kaasamisel. Analüüsime ja korrastame praktikapäeviku ja muud vajalikud materjalid KKP jätkusuutlikuks elluviimiseks. Loomme kogukonnapraktika programmi iseseisva tegutsejana väljumise kava ja toetame koole iseseisvaks rakendajaks saamisel	2019 aasta lõpust viib programmi iseseisvalt ellu vähemalt 10 kooli
	Kogukonnapraktika programm on noorte, üldhariduskoolide ja vabaühenduste hulgas tuntud	Kogukonnapraktika edulugudest räägime kohalikus ja üleriigilises meedias, sh õpetajatele suunatud ning kodanikuühiskonna kanalites.	Kogukonnapraktika lood on ilmunud maakondlikes ja riiklikes kanalites. NOOR Hea Kodaniku Facebooki lehest on saanud aktiivne kanal.
	Kogukonnapraktika programm on jätkusuutlik	Oleme tuginedes programmi 5 aasta tagasiside analüüsile, mille IBS koostas, kohandanud programmi sisu ja elluviimis protsesse edendamaks programmi jätkusuutlikust.	Mõju on hinnatud vastavalt väljatöötatud mõjumudelile ja selle tulemusi on partneritele ning kogukonnapraktika sihtrühmadele tutvustatud.
	Vabaühenduste Liidul on ülevaade sellest, millised on vajadused noorte teadlikkuse tõstmiseks kodanikuühiskonnast	Kaardistame osapooled kodanikuhariduses ning panustame nendega koostöös inimõiguste hariduse, haridusstrateegia ja sotsiaalainete lõimitud ainekava valmimisse.	Oleme rahul sisuga, mis on haridusstrateegias, ainekavas ja oleme oma võimaluste abil panustanud inimõiguste valdkonna edendamisse.
5. Vabaühendused on hästi juhitud ning kasutavad oma töös läbimõeldud, innovaatilisi töövõtteid, senisest enam e-lahendusi.	Vabaühenduste tulevastele juhtidele mõeldud liidriprogramm on valmis ja käivitub	Loomme partnerluskogu liidriprogrammi ettevalmistamiseks ning elluviimiseks. Ettevalmistustööd osalejate hoolikaks värbamiseks.	Välja on valitud 12 osalejat ning arenguprogramm on paigas järgmiseks kaheks aastaks, toimunud on esimese osa mõju hindamine.
	Vabaühendused oskavad senisest enam kasutada oma töös e-lahendusi	Jätkame digitöötubade tegemist ja kanname veebis üle kõiki oma üritusi, arutelusid.	toimunud on 3 Hea Kodaniku klubi ülekannet, ja vähemalt 3 digitöötuba meile olulisel teemal.
	Vabaühenduste koostöö uuenenud KOV-dega on sujuv, korrastatud rahastamine ja osalusvõimalused	Korraldame kevadkooli koostööteemadel kohalikes omavalitsustes	Vähemalt 10 omavalitsuses saavad osalus- ja koostööpraktikad üle vaadatud
	Vabaühenduste võimekuse parandamiseks töötavad kogemuste vahetamise ja üks-teiselt õppimise formaadid kolmel teemal: annetused, huvikaitse, juhtimine	Välja on töötatud vabaühenduste juhtide tugisüsteem/võrgustik Koordineerime huvikaitsevõrgustiku tegevusi ja toetame organisatioone nende huvikaitseplaanide elluviimisel.	Vabaühenduste juhtidele toimuvad regulaarsed kovisiooni kohtumised, mis on neile nende töös abiks. Võrgustiku liikmed on võrgustiku tegevustega rahul ja näevad, et võrgustiku tegevused toetasid nende enda plaanide elluviimist.
		Koordineerime annetajate kogujate võrgustiku tegevusi ja aitame suurendada kogutavate annetuste mahtu Eestis.	Võrgustiku liikmed on võrgustiku tegevustega rahul ja näevad, et võrgustiku tegevused toetasid nende enda plaanide elluviimist.

	Eesmärgid 2019	Mida teeme?	Kuidas hindame?
6. Kodanikuühiskonna toimimist mõistab ja selles osaleb senisest rohkem inimesi.	Vabaühenduste tegevust puudutavad teemad leiavad meedias kajastust	Korraldame ajakirjanikele kodanikuühiskonna teemadel 1-2 briifi, mille rihime valimiste-eelsesse aega. Tagame, et vabaühenduste tegevust mõjutavad otsused ning vabakonna edulood jõuavad meediasse.	Me enda hinnang ning meediamonitoring ütlevad, et oleme olnud edukad
	Hea Kodaniku infokanalid toimivad sektori tegevuste kokkutooja, info, saavutuste, vajaduste, kitsaskohtade üldistajana.	Anname välja meeleolukaid ja informatiivseid nädalikirju, mis ilmuvad igal esmaspäeval (va juulis) Anname välja kvaliteetset, kodanikuühiskonnas toimuvat laiapõhjaliselt kajastavat Hea Kodaniku ajakirja	Ilmub 46 uudiskirja, mille loetavus rahuldab meid 3 ajakirjanumbrit jõuavad siht-rühmani ning saavad lugejatelt positiivset tagasisidet
	Kaasame Hea Kodaniku kanalite kaudu inglise keeles kõnelevad kodanikuühiskonna ning selles osalemise huvilised	Viime jätkuvalt ellu ja suurendame lugejate hulka ingliskeelsel info suunal. Selleks täiendame ingliskeelset veebilehte, korraldame regulaarse uudisvoo ja korraldame ka esimese inglise keelse arutelu - Hea Kodanik või koostöös partneritega mõne muu brändi all (nt Estonian Worlds).	Ingliskeelsete jälgijate ring tekib ja arv kasvab
	Hea Kodaniku venekeelne infovõrgustik on seotud teiste olemasolevate venekeelsete võrgustikega	Koondame erinevad venekeelsed kontaktid ühte infovälja, et tagada parem infovahetus vabaühenduste ja kodanikuühiskonnast huvitatute vahel Korraldame veel venekeelseid Hea Kodaniku üritusi, et suurendada artuelu ja koostööd vene keelt kõnelevate ühenduste seas.	Hea Kodaniku ja partnerite ühine venekeelne uudiskiri ilmub regulaarselt, lugejad peavad seda vajalikuks ja on rahul. rahulolu venekeelse Hea Kodaniku klubiga
7. Vabakonda loovad toimivad koostöövõrgustikud, mille tegevus on nähtav ja mõju tuntav.	Aktiivselt LIIDU tegevustes osalevate liikmete arv kasvab	Kohtume valdkondlike liikmete esindajatega ühiselt, et paremini luua seoseid LIIDU ja liikmete huvi-de, tegevuste ja strateegiatega vahel. Viime ellu atraktiivset ürituste sarja Hea Kodaniku klubi, et vabakonda huvitavatel teemadel oleks rohkem kokusaamisi ja omavahe-list suhtlemist. Kaardistame aktiivsed vabaühendused, kes ei ole veel liikmed ja kutsume liituma.	Jõuame vähemalt pooltega liikmetest aasta jooksul kokku saada; kohtumistel kogutud tagasiside ja ideed jõuavad LIIDU tööplaanini. Korra kvartalis toimuvad avatud arutelud lähevad me hinnangul korda ja neil osaleb piisavalt huvilisi. Vabaühenduste Liidu liikmete arv kasvab.
	Hea Kodaniku kommunikatsioonikanalid toimivad regulaarse ja operatiivse sektorisisese infovahetuskohana.	Parandame kogutud tagasiside põhjal Hea Kodaniku kommunikatsioonikanalite sisu ja kõnekust, korrigeerime ristikasutust.	Liikmed ja meeskond on rahul info liikumisega: infot on piisavalt ja see on arusaadav, sisukas.
	Eeskujulikud näited algatustest on esile tõstetud	Korraldame aasta tegijate tunnustamise	Aasta mõjusamatest vabaühendustest ja algatustest räägitakse vähemalt viies meediakanalis

FINANTS-

ARUANNE

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2018	31.12.2017	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	53 155	9 595	
Nõuded ja ettemaksed	44 337	84 203	2,3
Kokku käibevarad	97 492	93 798	
Kokku varad	97 492	93 798	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	19 354	10 126	3,6
Sihtotstarbelised tasud, annetused, toetused	4 640	15 666	
Kokku lühiajalised kohustised	23 994	25 792	
Kokku kohustised	23 994	25 792	
Netovara			
Eelmiste perioodide akumulieeritud tulem	68 006	58 888	
Aruandeaasta tulem	5 492	9 118	
Kokku netovara	73 498	68 006	
Kokku kohustised ja netovara	97 492	93 798	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Tulud			
Liikmetelt saadud tasud	10 154	10 244	
Annetused ja toetused	201 629	207 485	
Tulu ettevõtlusest	13 898	28 256	
Muud tulud	10 248	30 497	8
Kokku tulud	235 929	276 482	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-87 357	-118 907	9
Tööjõukulud	-143 088	-147 799	10
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	0	-430	
Muud kulud	0	-236	
Kokku kulud	-230 445	-267 372	
Põhitegevuse tulem	5 484	9 110	
Muud finantstulud ja -kulud	8	8	
Aruandeaasta tulem	5 492	9 118	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2018	2017	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	5 484	9 110	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	0	430	
Kokku korrigeerimised	0	430	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	39 866	-32 829	2
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	-1 798	5 758	6
Kokku rahavood põhitegevusest	43 552	-17 531	
Rahavood investeerimistegevusest			
Laekunud intressid	8	8	
Kokku rahavood investeerimistegevusest	8	8	
Kokku rahavood	43 560	-17 523	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	9 595	27 118	
Raha ja raha ekvivalentide muutus	43 560	-17 523	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	53 155	9 595	

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

	Kokku netovara	
	Akumuleeritud tulem	
31.12.2016	58 888	58 888
Aruandeaasta tulem	9 118	9 118
31.12.2017	68 006	68 006
Aruandeaasta tulem	5 492	5 492
31.12.2018	73 498	73 498

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

vabaühenduste Liidu (endise nimega Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit) 2018 a. raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti finantsaruandluse standardile ja kasutades soetusmaksumuse meetodit.

Eesti finantsaruandlusstandard on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev avalikkusele suunatud finantsaruandluse nõuete kogum, mille põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seadusega ning mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antavad juhendid (edaspidi RTJ).

Finantsvarad

Finantsvaraks loetakse raha, lühiajalisi finantsinvesteeringuid, nõudeid ostjate vastu ja muid lühi- ja pikaajalisi nõudeid. Finantsvara ja –kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantsvara eemaldatakse bilansist siis, kui ettevõtte kaotab õiguse finantsvarast tulenevatele rahavoogudele või ta annab kolmandale osapoolle üle varast tulenevad rahavood ning enamiku finantsvaraga seotud riskidest ja hüvedest. Finantsvara oste ja müüke kajastatakse järjepidevalt tehingupäeval st päeval, mil ettevõtte saab ostetud finantsvara omanikuks või kaotab omandiõiguse müüdüd finantsvara üle.

Raha

Raha ning rahalähendina kajastatakse raha pangas.

Rahavoogude aruandes kajastatakse rahavoogusid äritegevusest kaudsel meetodil.

Investeeringu- ja finantseerimistegevusest tulenevaid rahavoogusid kajastatakse otsemeetodil.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustised seisuga 31. detsember 2018 on ümber hinnatud eurodesse aruandekuupäeval kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel. Välisvaluutatehingutest saadud kasumid ja kahjumid on kasumiaruandes kajastatud perioodi tulu ja kuluna.

Nõuded ja ettemaksud

Nõudeid ostjate vastu kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses. Ostjatelt laekumata arved on bilansis hinnatud tõenäoliselt laekuvatest summadest lähtudes. Seejuures hinnatakse iga kliendi laekumata arveid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Ostjatelt laekumata arved, mille maksetähtaeg on ületatud rohkem kui 365 päeva võrra, on kantud kuludesse täies ulatuses. Varem alla hinnatud ebatõenäoliste nõuete laekumisi kajastatakse ebatõenäoliste nõuete kulu vähenemisena.

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Olulisuse printsiibist lähtudes kajastatakse põhivarana need varaobjektid, mille soetusmaksumus ületab 640 eurot ja mille kasulik eluiga on üle ühe aasta. Madalama soetusmaksumusega või lühema kasuliku elueaga varaobjektid kantakse kasutusse võtmisel kuluks ning nende üle peetakse arvestust bilansiväliselt. Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksikest eristatavatest olulistest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määraes neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt komponentide kasulikule elueale. Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnas ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis selle soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud kulum ja vara väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Materiaalsele põhivarale määratud amortisatsiooninormid vaadatakse üle, kui on ilmnenud asjaolusid, mis võivad oluliselt muuta põhivara või põhivaragrupi kasuliku eluiga. Hinnangute muutuste mõju kajastub aruandeperioodis ja järgnevatel perioodides. Kui vara lõppväärtus ületab tema bilansilist jääkmaksumust, lõpetatakse vara amortiseerimine; amortiseerimist alustatakse uuesti hetkest, mil vara lõppväärtus on langenud alla tema bilansilise jääkmaksumuse.

Kui materiaalse põhivara objektile on tehtud selliseid kulutusi, mis vastavad materiaalse põhivara mõistele, siis need kulutused lisatakse põhivara objekti soetusmaksumusele. Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse aruandeperioodi kuludes.

Kui materiaalse põhivara objektile vahetatakse välja mõni oluline komponent, lisatakse uue komponendi soetusmaksumus

objekti soetusmaksumusele, eeldusel, et see vastab materiaalse põhivara mõistele. Asendatav komponent kantakse bilansist maha. Kui asendatava komponendi soetusmaksumus ei ole teada, hinnatakse maha kantavat maksumust lähtudes asendamise hetke soetusmaksumusest, arvestades maha hinnangulise kulumise.

Põhivarade arvelevõtmise alampiir 640 eurot

Rendid

Kapitalirendiks loetakse rendisuhet, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Ülejäänud rendilepinguid käsitletakse kasutusrendina. Kasutusrendi maksed kajastatakse rentniku aruandes rendiperioodi jooksul lineaarselt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustisteks loetakse tarnijatele tasumata arveid, viitvõlgasid ja muid lühi- ja pikaajalisi võlakohustisi.

Finantsvara ja –kohustised võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on antud finantsvara või –kohustise eest makstud või saadud tasu õiglane väärtus. Algne soetusmaksumus sisaldab kõiki finantsvara või –kohustisega otseselt seotud tehingukulutusi.

Finantskohustised kajastatakse bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses.

Finantskohustus eemaldatakse bilansist siis, kui see on rahuldatud, lõpetatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Tegevuse sihtfinantseerimine, kajastatakse tuluna siis, kui sihtfinantseerimine muutub sissenõutavaks ning sihtfinantseerimisega seotud võimalikud tingimused on täidetud. Saadud sihtfinantseerimine, mille puhul tuluna kajastamise tingimused ei ole täidetud, kajastatakse bilansis kohustisena. Sihtfinantseerimine võetakse arvele saadud või saadava vara õiglasel väärtusel.

Mitterahalise toetusena saadud vara võetakse bilansis arvele tema õiglasel väärtusel. Tekkiv kohustus kantakse tuludesse vara järelejäänud kasuliku eluea jooksul.

Liikmemaksud ja annetused kajastatakse tekkepõhiselt. Mittesihtotstarbelised toetused ja annetused kajastatakse tuluna laekumise hetkel.

Tulud

Vabaühenduste Liidu tulemiaruanne on koostatud Raamatupidamise seaduse lisa 2 toodud kasumiaruande skeemi nr 1 alusel.

Tulu kaupade müügist kajastatakse siis, kui olulised omandiga seonduvad riskid ja hüved on läinud üle ostjale ning müügitulu ja tehinguga seotud kulutusi on võimalik usaldusväärselt mõõta.

Tulu teenuste müügist kajastatakse lähtudes valmidusastme meetodist, teenuse osutamisest saadavad tulud ja kasum kajastatakse proportsionaalselt samades perioodides nagu teenuse osutamisega kaasnevad kulutused.

Intrassitulu kajastatakse lähtudes vara sisemisest intressimäärast.

Sündmused pärast aruandekuupäeva

Raamatupidamise aastaaruandes kajastuvad olulised varade ja kohustiste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmsid bilansi kuupäeva, 31. detsembri 2018 ja aruande koostamise kuupäeva vahemikul, kuid on seotud aruandeperioodil või varasematel perioodidel toimunud tehingutega. Sündmused pärast aruandekuupäeva, mida ei ole varade ja kohustiste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on avalikustatud aastaaruande lisades.

Lisa 2 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	2 226	2 226	0	0
Ostjatelt laekumata arved	2 226	2 226	0	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	5 679	5 679	0	0
Muud nõuded	1 910	1 910	0	0
Nõuded rahastajate vastu	32 406	32 406	0	0
Nõuded edasiesitamisele	2 116	2 116	0	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	44 337	44 337	0	0
	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Nõuded ostjate vastu	5 901	5 901	0	0
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	6 149	6 149	0	0
Muud nõuded	1 910	1 910	0	0
Nõuded rahastajate vastu	68 359	68 359	0	0
Nõuded edasiesitamisele	1 884	1 884	0	0
Kokku nõuded ja ettemaksed	84 203	84 203	0	0

Lisa 3 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2018		31.12.2017	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		0		24
Üksikisiku tulumaks		1 782		1 980
Sotsiaalmaks		3 492		3 791
Kohustuslik kogumispension		202		225
Töötuskindlustusmaksed		203		153
Ettemaksukonto jääk	5 679		6 149	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	5 679	5 679	6 149	6 173

Lisa 4 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

		Kokku
	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2016		
Soetusmaksumus	5 540	5 540
Akumuleeritud kulum	-5 110	-5 110
Jääkmaksumus	430	430
Amortisatsioonikulu	-240	-240
Müügid	-190	-190
31.12.2017		
Soetusmaksumus	4 336	4 336
Akumuleeritud kulum	-4 336	-4 336
Jääkmaksumus	0	0
31.12.2018		
Soetusmaksumus	4 336	4 336
Akumuleeritud kulum	-4 336	-4 336
Jääkmaksumus	0	0

Müüdnud materiaalsed põhivarad müügihinna

	2018	2017
Masinad ja seadmed	0	195
Arvutid ja arvutisüsteemid	0	195
Kokku	0	195

Lisa 5 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2018	2017
Kasutusrendikulu	6 520	7 178
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2018	31.12.2017
12 kuu jooksul	6 000	6 000

Lisa kajastab kontoriruumide üürikulusid OÜ-lt Telliskivi Maja, millest on lahutatud allüürnikele esitatud või eeldatavasti esitatavad kulude katmise nõuded.

Lisa 6 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2018	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	4 386	4 386	0	0
Võlad töövõtjatele	5 018	5 018	0	0
Maksuvõlad	5 679	5 679	0	0
Muud võlad	4 271	4 271	0	0
Muud viitvõlad	4 271	4 271	0	0
Kokku võlad ja ettemaksed	19 354	19 354		

	31.12.2017	Jaotus järelejäänud tähtaja järgi		
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	üle 5 aasta
Võlad tarnijatele	1 430	1 430	0	0
Võlad töövõtjatele	2 067	2 067	0	0
Maksuvõlad	6 173	6 173	0	0
Muud võlad	456	456	0	0
Muud viitvõlad	456	456	0	0
Kokku võlad ja ettemaksed	10 126	10 126	0	0

Lisa 7 Sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused

(eurodes)

Varad bruto soetusmaksumuses

	31.12.2016	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2017
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Avatud Eesti Fond	0	13 232	0	-13 232	0
Siseministerium	0	65 000	0	-65 000	0
KÜSK	6 388	60 554	-1 214	-50 062	15 666
Euroopa Komisjon	0	0	0	0	0
USAID	0	4 688	0	-4 688	0
Annetused	0	68	0	-68	0
Muud sihtfinantseerimised	4 193	49 216	0	-53 409	0
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	10 581	192 758	-1 214	-186 459	15 666
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	10 581	192 758	-1 214	-186 459	15 666
	31.12.2017	Saadud	Tagastatud	Tulu	31.12.2018
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks					
Avatud Eesti Fond	0	8 227	0	-8 227	0
Siseministerium	0	65 000	0	-65 000	0
KÜSK	15 666	44 730	0	-60 396	0
USAID	0	5 300	0	-5 300	0
Annetused	0	19	0	-19	0
Muud sihtfinantseerimised	0	67 327	0	-62 687	4 640
Kokku sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	15 666	190 603	0	-201 629	4 640
Kokku sihtotstarbelised tasud, annetused ja toetused	15 666	190 603	0	-201 629	4 640

Lisa 8 Muud tulud

(eurodes)

	2018	2017
Ürituste osalustasud	-40	-60
Koolitused, loengud, analüüsid	10 288	30 557
Kokku muud tulud	10 248	30 497

Lisa 9 Mitmesugused tegevuskulud (eurodes)

	2018	2017
Kulu ebatõenäoliselt laekuvatest nõuetest	73	0
Pangateenused	181	190
Raamatupidamine ja audit	2 879	258
Transport, lähetus, meeskonnaarendus	0	1 130
Seminaride korraldamine	4 281	17 353
Projekt Norra rahastus EES grants	2 610	0
Projekt Venekeelne teavitus	0	4 857
Projekt Hea Kodanik, suvekool	27 262	9 908
Projekt Rahvakogu	0	10 262
Projekt Tegevustoetus (huvikaitse, teavitus)	13 726	12 577
Projekt Kogukonnapraktika	11 323	18 016
Projekt Arenguhüpe	0	944
Ettevõtluskulu	1 738	9 177
Rahvusvaheline koostöö	112	0
Projekt GURT	9 358	15 357
Projekt KÜSK-MK	6 613	0
Projekt KÜSK-EL17	0	11 400
Projekt KÜSK-DIGI	5 152	3 775
Muud väikeprojektid	0	2 620
Muud	2 049	1 083
Kokku mitmesugused tegevuskulud	87 357	118 907

Lisa 10 Tööjõukulud (eurodes)

	2018	2017
Palgakulu	107 085	110 617
Sotsiaalmaksud	36 003	37 182
Kokku tööjõukulud	143 088	147 799
Sellest kajastatud sihtotstarbeliselt finantseeritud projektide otsese kuluna	123 011	131 479
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	5	5

Lisa 11 Seotud osapooled (eurodes)

Liikmete arv majandusaasta lõpu seisuga		
	31.12.2018	31.12.2017
Juriidilisest isikust liikmete arv	98	101

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2018	2017
Arvestatud tasu	24 000	26 723